

JUHLINTAA, MURHEITA, TOIVOA PAREMMASTA...

Kari Uusitalon (1933–2025) muistolle.

Lähikuva on Vuoden tiedelehti 2025!

Kiitos Suomen tiedekustantajien liitto ja valitsijaraadin edustajat Otto Latva, Heljä Salonen ja Matias Karekallas merkittävästä tunnustuksesta, joka lämmittää lähikuvalaisten sydäntä alkavan talven kylmyydessä. Kiitos *Lähikuvan* julkaisijatahot ja kaikki *Lähikuvan* parissa vuosien varrella työskennelleet päätoimittajat, toimitussihteerit, toimituskuntalaiset, erikoisnumeroiden toimittajat, taittajat, somevastaavat, yhdistyksen sihteerit sekä varsinkin sihteerinä ja taittajana pitkään toiminut Päivi, jonka *Lähikuvaan* luoma selkeä, paikoin viihdyttävän humoristinenkin visuaalinen ilme vakuutti raadin.

Kiitos myös *Lähikuvan* kirjoittajat, jotka pidätte lehden elinvoimaisena valitsemalla ennakkoluulottomasti ajankohtaisia sekä mediahistoriallisesti merkittäviä aiheita. Kiitos vertaisarvioijat, jotka esitätte artikkelien tieteellisen laadun varmentavia tarkkoja kommentteja. Kiitos lukijat, jotka kerta toisensa jälkeen tartutte lehteen ja jaatte kanssamme näkemyksen, että audiovisuaalilla kulttuurilla on suuri merkitys ihmisten elämässä.

Otto Latvan kirjoittamassa, Tiedejulkaisemisen päivillä 9.10.2025 pidetyssä palkintopuheessa *Lähikuva* kiiteltiin paitsi ulkoasusta myös verkkosivujen selkeydestä, tuoreista teemoista ja yllätyksellisistä sisällöistä. Raati kommentoi *Lähikuvan* olevan ”todiste kulttuurin ja taiteen sekä niiden tutkimuksen tärkeydestä”, joiden merkitystä raati painotti ”etenkin näinä aikoina, kun kulttuuri on jatkuvan leikkurin alla, ja taidetta, kulttuuria sekä tutkimusta koetetaan arvottaa yhä enemmän ja enemmän taloudellisten vaikutusten kautta.” (Tiedekustantajat 9.10.2025.) *Lähikuva* jakaa raatilaisten huolen nykytilanteesta ja on ylpeä saamastaan huomiosta taiteen ja kulttuurin puolustajana.

Lähikuva on pitkään julkaistu teema-ajattelun pohjalta, ja erikoisnumeroiden teemoja ideoitaessa on pyritty havainnoimaan laajasti audiovisuaalisen kulttuurin ja taiteen kentällä meneillään olevia ilmiöitä. Tämän ohella olemme pitäneet tärkeänä julkaista vuosittain teemattomia numeroita, joiden sisältö koostetaan lehteen erikoisnumeroiden ulkopuolelta tarjotuista käsikirjoituksista. Me *Lähikuvassa* ajattelemme, että lehteen tarjottujen käsikirjoitusten suomalaisessa mittapuussa suuri määrä kertoo lehden vetovoimasta sekä siitä,

että *Lähikuvan* kaltaiselle audiovisuaalisen kulttuurin tutkimuksen julkaisulle on tilausta. Tämä pitää ehkä aivan erityisesti paikkansa nykytilanteessa, jossa kulttuurilta, taiteelta ja tieteeltä leikataan.

Vuoden 2025 viimeinen *Lähikuva* on sekin teematon numero, jonka teksteissä käsitellään digitaalista mediakulttuuria ja dokumenttielokuvaa. On selvää, ettei yksikään teksteistä olisi syntynyt ilman kulttuurin ja taiteen elävöittävää vaikutusta. Samalla tekstit ovat oman aikansa tuotoksia: numeron artikkeleissa ja teksteissä seurataan 2020-luvun mediakulttuuriin johtaneita kehityslinjoja ja kommentoidaan esimerkiksi dokumenttielokuvan merkitystä epävarmassa maailmassa.

Vuoden tiedelehti -palkinnon jälkimainingeissa pääkirjoitus keskittyy tarkastelemaan *Lähikuvan*, audiovisuaalisen kulttuurin ja audiovisuaalisen kulttuurin tutkimuksen historiaa ja kehityslinjoja. Samalla pääkirjoitus ja numero on hatunnosto syyskuussa 2025 menehtyneelle elokuvaneuvos Kari Uusitalolle (1933–2025). Uusitalo työskenteli koko elämänsä elokuvan parissa ja elokuvan hyväksi ohjaten, käsikirjoittaen, elokuvahistoriikkejä työstäen ja elokuvaa tutkien. Vuoden 1990 *Lähikuvan* haastattelussa Uusitalo muisteli ensimmäistä elokuvateatterikäyntiään yhdeksänvuotiaana evakkolapsena (Honka-Hallila & Koivunen 1990). Uusitalon esimerkki kertoo, että elokuvalla ja kulttuurilla on kyky synnyttää elämänmittaisia muistoja ja jättää jäljet, jotka muokkaavat ihmiselämän kulkusuuntaa. Uusitalon innoittamana jatkamme *Lähikuvoassa* ylypeästi työskentelyä audiovisuaalisen kulttuurin ja sen tutkimuksen parissa ja hyväksi.

***Lähikuvan* ja tiedejulkaisemisen historiaa**

Lähikuvan alku sijoittuu 1960-luvulle, jolloin lehteä alettiin julkaista Turun Elokuvakkerhon jäsenlehtenä. Ensimmäisinä vuosikymmeninä lehdessä julkaistiin elokuvaesittelyjä ja esseistisiä kirjoituksia elokuvakulttuurista. Vuonna 1987 *Lähikuva* muuttui tieteellisiä tekstejä sisältäväksi lehdeksi. Samalla lehden julkaisijatahoiksi tulivat Elokuvatutkimuksen Seura ja Varsinais-Suomen elokuvakeskus. Ensimmäisen nykymuotoisen *Lähikuvan* (4/1987) pääkirjoituksessa toimituskunta, eli Veijo Hietala, Hanna Kangasniemi, Martti Lahti, Kimmo Laine, Hannu Salmi ja Jukka Sihvonen, kommentoi muutosta seuraavasti:

Muutos ei ole vain muodollinen vaan myös sisällöllinen: pyrkimyksemme on muokata Lähikuvasta valtakunnallisestikin merkittävä kanava suomalaiselle elokuvatuutkimukselle. Tarkasti ottaen Lähikuva pyrkii nostamaan esille koko audiovisuaalisen kulttuurin rajaamatta ulkopuolelle televisiota ja videota niin kuin perinteinen elokuvatuutkimus on usein tehnyt. (*Lähikuvan* toimituskunta 1987, 134.)

Vuoden 2025 kontekstista pääkirjoituksessa on kiinnostavaa, lehden uuden akateemisen suunnan ohella, toimituskunnan suorasanaisten kannanotto television ja videon mukaan ottamisesta *Lähikuvoassa* tarkasteltavien aiheiden joukkoon; pääkirjoituksen myötä *Lähikuva* asettui vastustamaan näkemyksiä, joiden mukaan audiovisuaalisista ilmaisumuodoista yksin elokuva ansaitsee tutkimuksellisen huomion. Kun tarkastelee lehden arkistoja 1990- ja 2000-luvuilta, huomaa, että 1980-luvun linja moninaisten ilmaisutapojen

tutkimuksen sisällyttämisestä *Lähikuvaan* on pitänyt. *Lähikuvassa* on vuosien aikana julkaistu erikoisnumeroita esimerkiksi mainonnasta (4/1995; 2/2005), sarjakuvasta (1/1998), peleistä (2–3/2004; 2/2015; 3/2019), tosi-tv:stä (2/2007; 4/2013) ja tekoälystä (1/2020).

Lähikuvan laidasta laitaan liikkuvat aihealueet osoittavat, että lehden tarina liittyy kiinteästi suomalaisen audiovisuaalisen kulttuurin tutkimuksen historiaan. Samalla lehden vaiheet ovat osa globaalin mediakulttuurin mullistuksia ja toimivat esimerkkinä suomalaisessa tiedejulkaisemisessa varsinkin viimeisen kymmenen vuoden aikana tapahtuneista käännteistä. *Lähikuvaa* julkaistiin vuoden 2015 loppuun asti painettuna lehtenä, kunnes vuoden 2016 alusta lehti muuttui digitaalseksi verkkolehdeksi, jota julkaistaan Tieteellisten seurain valtuuskunnan ylläpitämällä Open Journal System -julkaisualustalla. Siirtymään vaikuttivat tiedekustantamisen taloudelliset muutokset, mutta myös digitaalisen julkaisemisen saavutettavuus ja ”mahdollisuus ylittää maantieteellisiä rajoja, löytää uusia yleisöjä ja luoda uudenlaisia yhteisöjä” (Hakola 2016). Siirtymän onnistuneisuudesta kertoo, että vuoden 2023 alussa *Lähikuva* nousi julkaisufoorumien (JuFo) tasolle 2. Vasta-aloittaneet päätoimittajat Maiju Kannisto ja Mari Pajala arvioivat tuolloin, että tunnustuksen mahdollisti lehdessä tehty pitkäjänteinen työ sisältöjen, julkaisukäytäntöjen ja monikanavaisen viestinnän eteen digitaalisessa mediaympäristössä (Kannisto & Pajala 2023, 6). Tämän saman työn hedelmiä korjaamme *Lähikuvassa* nytkin Vuoden tiedelehti -palkinnon muodossa.

***Lähikuvassa* digitaalisen kulttuurin tutkimus**

Vuosituhanen vaihteesta kiihtyvässä tahdissa liikkeelle lähtenyt yhteiskunnan digitalisoituminen läpäisee koko kulttuuri- ja viihdekentän sekä niiden tutkimuksen. Siksi ei liene yllättävää, että *Lähikuvan* arkistot tarjoavat ainutlaatuisen ikkunan myös internetin ja digitaalisen kulttuurin tutkimuksen vaiheisiin Suomessa. *Lähikuvan* vuoden 1991 numerossa 2–3, jonka toimitti Erkki Huhtamo, tartuttiin urauurtavasti virtuaalimatkailemisen teemaan ja pohdittiin virtuaalitodellisuuden audiovisuaalisia ulottuvuuksia. Numeron esipuheessa Huhtamo (1991, 10) kiittelee lehden toimituskuntaa ”oloissamme poikkeuksellisesta avarakatseisuudesta”, jolla toimituskunta hyväksyi virtuaalimatkailemista käsittelevän erikoisnumeron *Lähikuvaan*. Huhtamo korostaa, ettei tämän kaltainen päätös ollut itsestäänselvyys, sillä virtuaalitodellisuuden käsittely toi pohdinnan ei vain elokuvan vaan ”välillä suorastaan elävän kuvankin ulkopuolel[le]”.

Lähikuvan ensimmäinen internetteemainen numero ilmestyi vuonna 1995 (LK 1/1995). Numeroon sisältyvässä artikkelissaan Seppo Kuivakari (1995, 35) tarkasteli verkkokulttuurin mukanaan tuomia haasteita mediatutkimukselle. Kuivakari tiivisti tuolloin verkkokulttuurin ensisijaisiksi tutkimuskohteiksi ”1) ne linkit, joiden kautta tiedon ja vallan uudet muodot rakentuvat sekä 2) miten käyttäjä nämä linkit kokee”. Jouni Santara (1995) pohti samassa numerossa, kuuluuko internet tutkijoille vai hakkereille ja ketkä verkkopalveluja oikeastaan käyttävät. Lehden pääkirjoituksessa toimittajat Tapio Onnela ja Hannu Salmi taas kommentoivat 1990-luvun asenneilmapiiriä suhteessa internetiin:

Ajatus innovaatioiden rappeuttavasta vaikutuksesta on toistunut useimpien mediateknologisten keksintöjen yhteydessä, on sitten ollut kyse elokuvasta, radiosta,

televisiosta tai videosta. Samantapainen näkemys on kertautunut Internetiin ja verkkokulttuuriin liittyvissä kannanotoissa: uusi tekniikka on nähty kaaoksen tuottajana, johon liittyy hallitsematon, kontrolloimaton elementti. (Onnela & Salmi 1995, 3.)

Kuivakaran, Santaran, Onnelan ja Salmen teksteissä internettutkimus näyttäytyy vielä muotoaan hakevana tutkimuksen alueena. Internetteknologiaan taas viitataan moraalisia paniikkeja mutta myös suurta innostusta synnyttävänä innovaationa, johon liittyvät vahvat reaktiot kyllä laantuisivat internetin uutuusarvon vähentyessä. Aika on kuitenkin osoittanut, että digi-

Kuva 1. *Lähikuvan* numerot tarjoavat ainutlaatuisen kurkistuksen internetin ja digitaalisen kulttuurin tutkimuksen vaiheisiin Suomessa. Kuvat: *Lähikuvan* arkistot.

taaliseen kulttuuriin liittyvä jatkuva nopea muutos on omiaan ruokkimaan uusia ja taas uusia kiistoja. On paljon puhuttavaa, että reilu kymmenen vuotta internetnumeron jälkeen ilmestyneessä Youtube-numerossa (2/2008) Kaarina Nikunen (2008, 3) kommentoi Onnelan ja Salmen pääkirjoitusta muistuttavalla tavalla, että Youtubesta on tapana puhua julkisuudessa ”lähinnä huolipuheen sävyttämänä”.

Onnelan ja Salmen (1995, 3) pääkirjoituksessaan niin ikään esittämä kysymys, ”onko [verkkokeskustelujen] hallitsemattomuus kaaosta ja anarkiaa vai demokraattisuutta, joka mahdollistaa epähierarkkisen tiedon tuottamisen ja ylläpidon” tuntuukin ajankohtaiselta vielä tänään. Laitteet ja alustat, joiden merkityksistä julkisuudessa keskustellaan, vain vaihtelevat vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen.

2020-luvun huolia ja innovaatioita

1990-luvun puolivälin ja vuosikymmenen lopun kontekstissa keskustelut digitaalisuudesta liittyivät suureksi osaksi tietokoneisiin ja matkapuhelimiin. 2020-luvun suurin kuuma peruna taas lienee – ainakin jos unohtetaan hetkeksi tekoäly – älypuhelin. Suomessa ja monissa muissa maissa on keskusteltu laajasti älypuhelimien mahdollisista vaikutuksista varsinkin lasten ja nuorten lukutaitoon, keskittymiseen ja yleiseen hyvinvointiin (esim. *Helsingin Sanomat* 6.9.2025; *Yle* 6.2.2025). Toisaalta huolien vastapainoksi mediassa on nähty kirjoituksia, joissa on korostettu, että myös lapsilla ja nuorilla tulisi olla oikeus älypuhelimien käyttöön ja että kännykkä tuo turvaa esimerkiksi mielenterveyden haasteiden kanssa eläville nuorille (esim. *Helsingin Sanomat* 26.8.2025; *Salon Seudun Sanomat* 17.11.2025). Suhtauduttiinpa älypuhelimiin huolestuneesti tai innostuneesti, älypuhelimia koskevissa puheenvuoroissa helposti unohtuu matkapuhelimen arkikäyttöön johtaneet kehityslinjat, kuten myös ne kaupalliseen menestykseen tähtäävät kampanjat, joiden kautta uutta teknologiaa on aikoinaan arkipäiväistetty.

Talvella 2025, suomalaisissa kouluissa voimaan astuneen kännykkäkiellon jälkimainingeissa voi tuntua absurdilta, että vuosituhannen vaihteen Suomessa matkapuhelimien yleistymisestä puhuttiin vielä vääjäämättömänä kehityksenä. Esimerkiksi Telecom Finlandin eli Telen NMT-GSM-lehtimainos (kuva 2) vuodelta 1995 kannusti suomalaisia hankkimaan matkapuhelimen pikemminkin nyt kuin myöhemmin. Kollaasimaisessa mainoskuvassa kymmenen alakouluikäistä lasta poseeraavat kädessään jäätelö, kun kahdella viimeisellä on kourassaan matkapuhelin. Mainoslause valottaa kuvan merkitystä seuraavasti: ”Jo nyt joku heistä käyttää matkapuhelinta. Muutaman vuoden kuluttua jokainen.”

Kännyköiden arkipäiväistymiseen johtaneita kehityskulkuja tarkastellaan myös Touko Vaahteran ja Hanna Varjakosken *Lähikuvan* tässä numerossa julkaistavassa artikkelissa. Vaahteran ja Varjakosken kiinnostuksena on, miten ikään liittyvät kulttuuriset odotukset värittävät matkapuhelinoperaattorien televisiomainoksia vuosilta 1994–2003. Kirjoittajat korostavat, että mainoksissa paitsi työstetään käsityksiä vuosituhannen vaihteen televiestinnän muutoksesta myös tuotetaan ja uusinnetaan kulttuurisia käsityksiä eri ikäryhmien ja teknologian välisistä suhteista. Vaikka televisiomainoksissa, samoin kuin Telen lehtimainoskuvassa, lapset ja nuoret edustavat tulevaisuutta, Vaahtera ja Varjakoski painottavat, että 2020-luvun kännykkäkulttuuri on lopulta matkapuhelinteknologiaan tehtyjen suurien valtiollisten ja kaupallisten toimijoiden panostusten tuotosta.

RESULT

*Jo nyt joku heistä käyttää matkapuhelinta.
Muutaman vuoden kuluttua jokainen.*

Jonain päivänä jokaisella suomalaisella on oma matkapuhelin. Nyt joka viides työkäinen käyttää matkapuhelinta työ- ja vapaa-aikanaan. Yrityksmaailmassa matkaviestintä on jo vakinnuttanut asemansa. Suurin murros on tapahtumassa matkapuhelimien yksityiskäytössä.

Jos olet harkinnut oman matkapuhelimen ostamista, tee se nyt, sillä puhelinten hinnat ovat edullisimmillaan. Ja kun teet päätöksesi heti, Tele antaa Sinulle puhe aikaa 600 markan arvosta ilmaiseksi*). Tarjous on voimassa maaliskuun loppuun saakka.

Kysy matkapuhelinta lähimmästä NMT-GSM Asiantuntijaliikkeestä. Osta oma NMT- tai GSM-matkapuhelin ammattinsa osaavalta myyjältä ja liitä se parhaaseen käsipuhelinverkkoon. Ota edut itsellesi. Nyt on se oikea hetki.

600 markan
ILMAISET
PUHELUT
uuden NMT:n tai GSM:n ostajalle!

*Tarjous on voimassa 31.03.1995 saakka. Etsi annetaan lukunumeronumeroin liittymistä seuravien kuuden kuukauden ajan siten, että 1 k:n päästä etu on 100 minuttia ja 2 k:n jälkeen 200 minuttia. Käytännössä puhelinta siirtyä ensimmäisenä lukunumeronumeron seuravaan, mikäli liittymispäivä ja laskun eräpäivä ei ole alle 50 päivää, muuten lupauskassa käyttämättä etu ei hyödytä. Tarjous koskee normaalihintaisia kotimaan puheluita, palvelu- eikä erityisominaisuus-yhteyshiltoja. Tarjous ei myöskään koske laite- eikä liittymistyyppien vaihtoa eikä tarjouksen irtisanomista liittymismuutoksista, jotka eivät vaikuta voimassa samalle asiakkaalle.

*Nyt on edullisin aika hankkia matkapuhelin. NMT-GSM Asiantuntijaliikkeessä.
Lisätietoja ja lähimmän kauppiasi yhteystiedot saat numerosta 9800 - 7000.*

TELE **NMT-GSM**
TELE MATKAPUHELUT

Kuva 2. 1990-luvun puolivälin mainoksissa korostettiin matkapuhelinten arkipäiväistymisen vääjämättömyyttä. Lähde: *Langaton: Viestintätekniiikan erikoislehti* 1/1995, 39.

Kaupallisuus, dataistuminen ja pääsy tietoon ovat keskiössä myös numeron toisessa tutkimusartikkelissa, jossa Laura Seppälä, Anne Soronen, Saara-Maija Kallio ja Eliisa Vainikka tarkastelevat suoratoistopalveluissa katsojista kerättävän datan vaikutuksia televisiotyön ammattilaisille. Kirjoittajat esittävät, että televisioalalla vallitsee tekijöiden ja tilaajien välinen dataepäsymmetria, joka heijastuu negatiivisesti tekijyyden kokemukseen. Vaikka kirjoittajien haastattelemat useat televisioalan tekijät uskovat, että jos he pääsisivät käsiksi

suurempaan määrään tilaajien keräämää katsojadataa, tämä voisi hyödyttää luovassa prosessissa, nykyinen dataepätasapaino pakottaa kuvittelemaan datan vaikutuksia omalle työlle. Katsojadatan keräämiseen ja hyödyntämiseen liittyvät käytännöt ovat Suomessa tällä hetkellä epäjohdonmukaisia. Kirjoittajat kuitenkin arvioivat, että tulevaisuudessa datavetoisuus tulee lisääntymään elokuva- ja televisioalalla.

Elokuva- ja mediatutkimusta kulttuurialan leikkausten puristuksissa

Pääkirjoituksen alkupuolen sitaatissa *Lähikuvan* 1987 toimituskunta kommentoi lehden muuttumista tieteelliseksi elokuva-, televisio- ja videotutkimusta sisältäväksi julkaisuksi. Kirjoitustyylistä voi päätellä, että silloinen toimituskunta koki painetta perustella television ja videon tutkimusta elokuvaharrastajille ja akateemiselle lukijakunnalle. On hämmäntävää, että melkein 40 vuotta myöhemmin audiovisuaalisen kulttuurin tutkimus ja taide- ja kulttuurikenttä sinällään kaipaavat edelleen puolustajia. Monissa *Lähikuvan* 4/2025 teksteissä näkyykin kulttuurialan leikkausten varjo ja huoli suomalaisten ja kansainvälisten kulttuurituotteiden ja -tapahtumien tulevaisuudesta.

Martta Tuppurainen esittelee raportissaan vuoden 2025 DocPoint-festivaalin järjestelyjä. Raportissa äänen saa festivaalin ohjelmajohtaja Inka Achtén, joka arvostelee Suomen hallitusta lyhytnäköisistä, suomalaista taide- ja kulttuurikenttää lamaanuttavista leikkauksista. Achtén korostaa, että dokumenttielokuva on tärkeää, koska se lisää yhteisöllisyyttä ja auttaa ylittämään vastakkainasetteluja.

Dokumenttielokuvan mahdollisuudet nousevat esille myös Heidi Mikkolan lektiössä, jossa pureudutaan luontodokumenttien maailmoihin. Mikkola esittää, että luontodokumentit ovat kuin peilejä, jotka heijastavat ihmisille näiden arvoja, pelkoja ja toiveita. Mikkolan mukaan dokumentit tulisi nähdä merkittävinä kulttuurituotteina ennen kaikkea, koska ne rakentavat ”tapoja katsoa, ymmärtää ja arvottaa muuta elollista maailmaa”. Lisäksi tähän *Lähikuvan* numeroon sisältyy arvio suomalaista dokumenttielokuvaa käsittelevästä kirjasta *Documentary in Finland: History, Practice and Policy* (2023).

Aivan kuin luontodokumentit, joita ei aina ole pidetty merkittävinä elokuvakulttuurin tuotoksina tai tutkimisen arvoisina aineistoina, myös lastenelokuvaa on pitkään väheksytty elokuvakulttuurin ja elokuvatutkimuksen osa-alueena. Tässä *Lähikuvassa* julkaistaan kaksi kirja-arviota lastenelokuvaan keskittyvistä artikkelikokoelmista *Suomalainen lastenelokuva* (2024) ja *Swedish Children's Cinema: History, Ideology and Aesthetics* (2024). Näiden kirjojen ja arvioiden myötä voi hyvin esittää toiveen, että jos kerran audiovisuaalisen kulttuurin ja elokuvatutkijoiden näkemykset tutkimuksen arvoisista sisällöistä ovat vuosikymmenten saatossa laajentuneet, sama voisi tapahtua kulttuurin, taiteen ja tieteen arvostukselle ja tukemiselle, myös valtion ylimmällä tasolla.

Elokuvaneuvos Kari Uusitalo uskoi hänkin palavasti elokuvan ja kulttuurin merkitykseen sekä siihen, että synkkiä aikoja seuraa valoisimmat ajat. Uusitalon sanoin (*Valoa!* 2.10.2024), ”Kaikki vaikeudet ovat voitettavissa aina!!”

Turussa 26.11.2025

Kaisu Hynnä-Granberg

Lähteet

- Hakola, Outi (2016) Tervetuloa digitaalisen Lähikuvan lukijaksi! *Lähikuva* 29(1), 7–8. <https://doi.org/10.23994/lk.56574>.
- Helsingin Sanomat* 6.9.2025. Laine, Oona: Tulevaisuuden tupakka. Saatavilla: <https://www.hs.fi/lifestyle/art-2000011460479.html> (linkki tarkastettu 26.11.2025).
- Helsingin Sanomat* 26.8.2025. Niemi, Liisa: Jos lapseni ei saisi käyttää puhelinta välitunneilla, hän joutuisi lähtemään kotiin, sanoo espoolaisäiti. Saatavilla: <https://www.hs.fi/suomi/art-2000011451550.html> (linkki tarkastettu 26.11.2025).
- Honka-Hallila, Ari & Koivunen, Anu (1990) ”Hyppäsin ensimmäisenä veteen”: Haastateltavana Kari Uusitalo. *Lähikuva* 3(3), 26–37. <https://doi.org/10.23994/lk.116816>.
- Huhtamo, Erkki (1991) Ohjeita virtuaalimatkalta lähtijöille. *Lähikuva* 4(2–3), 3–11. <https://doi.org/10.23994/lk.116779>.
- Kannisto, Maiju & Pajala, Mari (2023) Mediatutkimus rakkauden tieteenä? *Lähikuva* 36(2), 3–7. <https://doi.org/10.23994/lk.136790>.
- Kuivakari, Seppo (1995) Sensoria: Postmoderni mediatajunta. *Lähikuva* 8(1), 35–40. <https://doi.org/10.23994/lk.116614>.
- Nikunen, Kaarina (2008) YouTube: kierrätyskulttuurin ytimessä. *Lähikuva* 21(2). <https://doi.org/10.23994/lk.121005>.
- Onnela, Tapio & Salmi, Hannu (1995). Internet: kaaos ja kosmos. *Lähikuva* 8(1), 3–4. <https://doi.org/10.23994/lk.116613>.
- Salon Seudun Sanomat* 17.11.2025. Koululaisellakin on oikeus selata puhelinta. Saatavilla: <https://www.sss.fi/2025/11/koululaisellakin-on-oikeus-selata-puhelinta/> (linkki tarkastettu 26.11.2025).
- Santara, Jouni (1995). Tutkijoiden vai hakkereiden internet: Ketkä käyttävät verkkopalveluja? *Lähikuva* 8(1), 51–55. <https://doi.org/10.23994/lk.116615>.
- Suomen tiedekustantajien liitto 9.10.2025. Kannustuspalkinto Tieteen termipankille, Vuoden tiedelehti on Lähikuva. Saatavilla: <https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/kannustuspalkinto-tieteen-termipankille-vuoden-tiedelehti-on-lahikuva/> (linkki tarkastettu 26.11.2025).
- Valoa!* 2.10.2024. Arpivaara, Aarne: Suomalaisen elokuvaneuvoksen vuosikymmenet. Saatavilla: <https://mieletontavaloa.fi/suomalaisen-elokuvaneuvoksen-vuosikymmenet/> (linkki tarkastettu 26.11.2025).
- Yle 6.2.2025. Päivinen, Siru: Kännykkäkielto palautti yhteisöllisyyden Polvijärven koululle – samalla loppui salakuvaaminen. Saatavilla: <https://yle.fi/a/74-20141549> (linkki tarkastettu 26.11.2025).